

Слободянюк І. Р.
студентка 2-го курсу
факультету адвокатури та антикорупційної діяльності
Національного університету «Одеська юридична академія»

ВІДНОСИНИ МІЖ АДВОКАТОМ І КЛІЄНТОМ: ДОСВІД АНГЛІЇ

У зв'язку із реформуванням правоохоронних органів та правозахисних інститутів в Україні значна увага приділяється вивченню досвіду зарубіжних країн. Така практика позитивно впливає на удосконалення адвокатської діяльності, відповідно і у питаннях щодо договірних відносин між адвокатом та клієнтом.

Досить часто у теорії адвокатури та у правозастосовній практиці згадувалося про проблематику взаємовідносин адвоката з клієнтом. Значну увагу потрібно приділити таким питанням: правове регулювання відносин між адвокатом та клієнтом, договір, що укладається між ними, поняття, що використовуються щодо сторін договору, перелік їх прав та обов'язків, види відповідальності та особливості оплати діяльності адвоката.

Проаналізувавши зарубіжний досвід формування взаємовідносин між адвокатом та клієнтом, буде можливо визначити відмінні риси та позитивні особливості, які можуть бути запозичені до національного законодавства про адвокатуру та адвокатську діяльність. Заслужовує на увагу досвід Англії.

Вибір юриста чи фірми залежить не тільки від того, яку юридичну проблему вони вирішують, а й від низки інших факторів, включаючи те, які послуги вони можуть собі дозволити, місце розташування офісу фірми або репутацію фірми/особи, якою вони хочуть скористатися.

Взаємовідносини між адвокатом та клієнтом регулюються Законом про суди і юридичні послуги, Законом про солісіторів та виникають на підставі договору на виконання правових послуг.

Щодо сторін договору, то у договорі використовуються такі поняття, як «солісітор», або ж «баристер» та «клієнт». Солісітор – категорія адвокатів у Великій Британії, які ведуть підготовку судових матеріалів для ведення справ баристерами – адвокатами вищого рангу. Баристер – це найвище звання адвоката у Британії. Вони ведуть справи і виголошують промови перед судом на відміну від солісіторів, уповноважених лише до підготовки та подання юридичних документів. [1]

Слід зауважити, що зміст договірних відносин залежить від суб'єкта, що надає правові послуги. Отож, зміст договору, у якому однією зі сторін виступає солісітер, пов'язаний із наданням правової консультації (ведення переговорів, складення заповітів, управління майном, вирішення деяких питань у сімейних і трудових правовідносинах, консультування

з питань діяльності компаній та підприємств), тоді як з баристером – із повноваженнями, необхідними для виступу його у суді.

Особливістю діяльності адвокатів в Англії є те, що фактично солісітер виступає професійним клієнтом баристора, між якими також існують договірні відносини, тобто баристер приймає справи до свого відома «за зверненням» від солісітера. Ще однією особливістю є перелік видів відповідальності за неналежне виконання своїх обов'язків. Адвокати в Англії за невиконання або неналежне виконання своїх професійних обов'язків підлягають цивільній відповідальності, а у звичному для українського законодавства за невиконання або неналежне виконання своїх професійних обов'язків адвокати підлягають дисциплінарній відповідальності. Не передбачається також законодавством майнова відповідальність баристера за дії в судовому процесі. Протилежна ситуація могла б призвести до спроб ініціювати перегляд судових рішень з підстав «неякісної» роботи баристера. З іншої сторони солісітери зобов'язані мати професійну страховку та робити відрахування в компенсаційний фонд, тобто у випадку недобросовісної роботи, клієнтам гарантується, що їхній фінансовий стан не постраждає.

Гонорар визначається за згодою сторін, якщо її немає, то на підставі закону. Є певні умови, які впливають на розмір гонорару: складність та заплутаність справи; залучення спеціалістів, особливих знань, праці, вміння та відповідальності; витрачений час; кількість та значущість складених документів і тих, що були вивчені; місце й обставини виконання роботи або її частини; вартість об'єкта угоди; значимість угоди для клієнта, що є оціночною категорією та носить суб'єктивний характер. Варто зазначити що в Англії є право суду перевірити обґрунтованість розміру гонорару, навіть якщо він був встановлений із клієнтом в угоді. [2]

На думку Фоміної О. І., позитивним є передбачення правила, що солісітер, перш ніж оскаржувати дії клієнта, щодо несплати гонорару, має звернутися до Taxin-Master, який встановить обґрунтованість гонорару та його відповідність складності справи. Подібна процедура є корисною задля збереження взаємовідносин із колишнім клієнтом та підтримання ділової репутації адвоката. На жаль, подібний позасудовий порядок вирішення такого конфлікту в українському законодавстві відсутній [3].

Отже, на нашу думку, дослідження зарубіжного досвіду позитивно впливає на вдосконалення функціонування інституту адвокатури в Україні у межах судово-правової реформи, яка провадиться в Україні. Увагу слід приділити питанню забезпечення орієнтованості адвоката на реалізацію законних інтересів клієнта, з дотриманням принципів адвокатської діяльності.

Список використаної літератури:

1. Гловацький І. Ю. Адвокатура зарубіжних країн (Англія. Німеччина. Франція): навч.-практ. посіб. Київ: Атіка, 2007. 588 с.

2. Боков О. Захищаючи себе і клієнта. Яким чином відбувається страхування діяльності адвокатів за кордоном і про що цей досвід говорить Україні. *Закон і бізнес*. № 32 (1226). С. 4.

3. Фоміна О. І. Взаємовідносини між адвокатом та клієнтом: зарубіжний досвід. *Часопис Київського університету права*. 2020. № 2. С. 296-299.

Науковий керівник: доцент, кандидат юридичних наук, доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» **Кубаєнко Андрій Володимирович**